

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sortes, Qvibvs, Ne Temere Cadant, Temperandis; Vel, Si
Temere Dvcvntvr, Castigandis, Divini Ivdicii Æqvitas
Semper Adest**

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1645

§. 3. Quinam homines, aut quæ gentes sortes vsurparint? siue apud profanos, siue apud sacros scriptores? idq[ue] siue liticè, siue illicite

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52306](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52306)

spargunt, mox, si publicè consulatur, sacerdos civitatis; sin privatim, ipse paterfamilia precatus Deos, coelumq₃ suspiciens ter singulos tollit, sublato, secundum impressam antè notam, interpretatur. Sinis hodie propè similis est divinatio duorum lignorū æqualium, quam describit Gunzalinus Mendozius, nec non Philippinensium, seu Lufanorum, in India, teste Martino Ignatio. Hoc pacto, apud Ezechielem, superstiosè Nabuchodonosor, non Dei, sed suo, vel mali genij instinctu, omen captavit, dubius Ammonitane, an Iudæos invadere deberet. Nam, vt infra pluribus dicam, sumens duas sagittas, vni inscripsit nomen Rabbath (quæ erat petra Arabiæ, metropolis Ammonitarum) alteri nomen Ierusalem: eas deinde commiscuit: mox vnam, clausis oculis, ac cæcè eduxit, cui inscriptum videns, *Ierusalem*, statim contra eam perrexit. In summa, tot genera sunt *Sortium*, quot placita voluntatum.

§. III.

Quinam homines, aut quæ gentes sortes usurpârint? siue apud profanos, siue apud sacros scriptores? idq₃ siue licitè, siue illicitè.

A 3

His

Gunzalin. Mendoz. l. 2. Histor. Chin. c. 4. Martin. Ign. Itinerarij. cap. 8. Ezech. 21. 21.

Cap. 21.
19.
Ion. 1. 7.

Car. Si-
gon. 1. 3.
de Rep.
Athen.
Cic. Act.
4. in Verr.
Dionys.
Hal. lib.
2. hist.
Rom.
Plutarch.
in Apo-
pht. Lu-
cianus in
Hemoti-

His ergo atque alijs talibus Sortibus di-
uerſi uſi; ſiue Ethnici, ſiue Iudæi, ſiue Chri-
ſtiani; & omnis ferè natio, AEgyptij, Ba-
bylonij, Græci, Latini, Hebræi, Itali, Hispa-
ni, Germani, &c. De AEgyptijs conſtat,
quos quiſque coleret agros, uiritim inter
ſe *ſortibus* diuiſiſſe. *Sorte* etiam uſum regem
Babylonis Ezechiel teſtatur. Qua etiam uſi
ſunt Gentiles illi, quibuſcum Ionas nauig-
ans eiectus eſt in mare. Item Auguſtus,
Tiberius, Attalus rex Pergami. Apud Græ-
cos colonias *ſortibus* deducebant. Quam-
obrem coloni κληρῶχοι dicebantur. Iudices
in Areopago, varijs in urnam coniectis lit-
teris, ſortiebantur, ut docet ex Demothe-
ne & Scholiaſte Ariſtophanis Sigonius. Tul-
lius refert, legem Syracuſis fuiſſe, quæ Io-
uis ſacerdotem in annos ſingulos *capifortitò*
iuberet; licet Dion Halicarnarſeus contra-
riam legem recitet, cauentem, *ſorte, aut*
precio deligi ſacerdotem. De Dionyſio Syra-
cuſano Plutarchus ſcribit, eum augurium
cepiffe Monarchiæ, ex littera M. quæ ipſi
obtigerat. Apud Lacedæmonios, Athletæ
ſorte educebantur ad pugnandum; ne aut
ſuſpicioni locus eſſet maleuolentiæ; aut alij
illis gloriæ occaſionem inuiderent. De Ro-
manis

manis Tacitus scribit, eos magistratus, legationes, ac præfecturas sortitos esse, ne ambitioni, aut inimicitijs locus foret. Liuius ait: *apud Romanos, de loco, & ordine agminis, duces sorte definiiebantur: utique propter eandem causam.* Apud Hebræos sortium usum fuisse sacræ litteræ testantur. Nā & hircus immolandus sorte electus est. *Duos hircos stare faciet, coram Domino, in ostio tabernaculi testimonij, mittensq; super utrumq; sortem, vnā Domino, & alteram capro emissario; cuius exierit sors, Domino offeret illum pro peccato: cuius autem in caprum emissarium, statuet eum vinum coram Domino, ut fundat preces super eo, & emittat eum in solitudinem.* Sorte Aaron alijs prælatus. Sorte deprehensus Achan & Ionathas. Sorte Saul creatus rex. Sorte terra Promissionis inter Hebræos partita. Sorte obita sacerdotalia munera. *Cum sacerdotio fungeretur Zacharias in ordine vicis suæ, ante Deum, secundum consuetudinem sacerdotij, sorte exijt, ut incensum poneret.* Nam inter sacerdotes Sors iacta est, quis suffiret, aut thus incenderet. Cum enim plures essent eiusdem familiæ sacerdotes, qui eadem hebdomade, in templo, sacerdotio fungerentur, & vnus duntaxat

mo.
 Tacit. l.
 10. Sigon.
 l. 2. de
 iudic. c.
 12. Liuius
 Dec. 3.
 Leuit. 16.
 8.
 Num. 17.
 2.
 Iosuc. 7.
 16.
 1. Reg.
 14. 42.
 1. Reg. 10.
 20.
 Num. 26.
 55.
 1. Paral.
 24. 5. 7. 31.
 Luc. 2.

Actor. I.
23.

adolere thus posset, fortitione exploratum est, quem eorum, vno die, quem altero; aut quem manè, quem vespere facere id oporteret. Ita Euangeliū narrat. Quid quòd, cum Iudæ subrogandus esset Apostolus, Apostoli reliqui statuerunt duos, Ioseph, qui vocabatur Barsabas, qui cognominatus est iustus: & Matthiam &c. Et dederunt Sortes eis: & cecidit Sors super Matthiam, & annumeratus est cum undecim Apostolis? Sortibus rem gestam testatur Lucas, vt electionem Matthiæ diuinit⁹ prouisam factamq; significet.

§. IV.

Multos pios, piè imitados esse factum Apostolorum Matthiam Sorte eligentium: & cur Apostoli Matthiam elegerint Sorte?

Quod Apostoli ausi sunt, fecerunt etiam multi boni Christiani, qui ab Apostolis descenderunt. Quippe nonnulli sanctissimi viri, Dei circa se voluntatem, sacrae Scripturae, diuinique Codicis, veluti fortuita apertione, scrutati sunt; & inuenerunt, quod quæsiuerunt. Plurimi ex alicuius sententiæ auditione, rectè vel ominati sunt, vel vitam instituerunt; vt dubitari non possit, omnino diuinum iudicium intercessisse, sicut, ante